

49 (1999) Nr. 1

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 2000 Nr. 4

A. TITEL

*Verdrag inzake de bevordering en de wederzijdse bescherming van
investeringsen tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek
Bulgarije, met Protocol;
Sofia, 6 oktober 1999*

B. TEKST¹⁾)

**Agreement on encouragement and reciprocal protection of
investments between the Kingdom of the Netherlands and the
Republic of Bulgaria**

The Kingdom of the Netherlands
and
the Republic of Bulgaria,
hereinafter referred to as the “Contracting Parties”,

Desiring to strengthen their traditional ties of friendship and to extend and intensify the economic relations between them particularly with respect to investments by the investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

Recognizing that signing an agreement on the treatment to be accorded to such investments will stimulate the flow of capital and technology as well as the economic development of the Contracting Parties and that fair and equitable treatment of investment is desirable,

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Agreement:

1. The term “investment” means every kind of asset and more particularly, though not exclusively:

- a) movable and immovable property as well as any other rights in rem;
- b) rights derived from shares, stocks, bonds and other kinds of interests in companies and joint ventures;
- c) claims to money, to other assets or to any performance having an economic value with regard to the investment;
- d) rights in the field of intellectual property including copyrights and trademarks, technical processes, goodwill and know-how;
- e) rights granted under public law or under contract, including rights to prospect, explore, extract and exploit natural resources.

¹⁾ De Bulgaarse tekst is niet afgedrukt.

**Verdrag inzake de bevordering en de wederzijdse bescherming van
investerings tussens het Koninkrijk der Nederlanden en de
Republiek Bulgarije**

Het Koninkrijk der Nederlanden
en
de Republiek Bulgarije,
hierna te noemen de Verdragsluitende Partijen,

Geleid door de wens de van oudsher bestaande vriendschapsbanden te versterken en de economische betrekkingen tussens hen uit te breiden en te intensiveren, met name wat betreft investeringen door de investeerders van de ene Verdragsluitende Partij op het grondgebied van de andere Verdragsluitende Partij,

In het besef dat het sluiten van een verdrag inzake de aan dergelijke investeringen toe te kennen behandeling het kapitaalverkeer en de overdracht van technologie tussens, alsmede de economische ontwikkeling van de Verdragsluitende Partijen zal stimuleren, en dat een eerlijke en rechtvaardige behandeling van investeringen wenselijk is,

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van dit Verdrag:

1. wordt onder de term „investerings” verstaan alle soorten vermogensbestanddelen en in het bijzonder, doch niet uitsluitend:
 - a. roerende en onroerende zaken, alsmede andere zakelijke rechten;
 - b. rechten ontleend aan aandelen, effecten, obligaties en andere soorten belangen in ondernemingen en joint ventures;
 - c. aanspraken op geld, op andere vermogensbestanddelen of op iedere prestatie die economische waarde heeft met betrekking tot de investering;
 - d. rechten op het gebied van de intellectuele eigendom, met inbegrip van auteursrechten en handelsmerken, technische werkwijzen, goodwill en know-how;
 - e. rechten verleend krachtens het publiekrecht of bij overeenkomst, met inbegrip van rechten tot het opsporen, exploreren, ontginnen en exploiteren van natuurlijke rijkdommen.

2. The term “investor” shall comprise:

a) with regard to the Kingdom of the Netherlands: natural persons having the nationality of the Kingdom of the Netherlands;

with regard to the Republic of Bulgaria: natural persons having the status of citizen of the Republic of Bulgaria;

b) with regard to either Contracting Party: legal persons constituted under the law of that Contracting Party;

c) with regard to either Contracting Party: legal persons not constituted under the law of that Contracting Party but controlled, directly or indirectly, by natural persons as defined in a) or by legal persons as defined in b).

3. The term “territory”:

a) in respect of the Republic of Bulgaria shall mean the territory under the sovereignty of the Republic of Bulgaria, including the territorial sea, as well as the continental shelf and the exclusive economic zone over which the Republic of Bulgaria exercises sovereign rights and jurisdiction in conformity with national legislation and with international law;

b) in respect of the Kingdom of the Netherlands shall mean the territory of the Kingdom of the Netherlands and any area adjacent to the territorial sea which, under the laws applicable in the Kingdom of the Netherlands and in accordance with international law, is the exclusive economic zone or continental shelf of the Kingdom of the Netherlands, in which the Kingdom of the Netherlands exercises jurisdiction or sovereign rights.

Article 2

Promotion and Protection of Investments

Each Contracting Party shall, within the framework of its laws and regulations, promote economic cooperation through the protection in its territory of investments of investors of the other Contracting Party. Subject to its right to exercise powers conferred by its laws or regulations, each Contracting Party shall admit such investments.

Article 3

Treatment of Investors and Investments

1. Each Contracting Party shall ensure fair and equitable treatment of the investments of investors of the other Contracting Party and shall not

2. omvat de term „investeerder”:
 - a. met betrekking tot het Koninkrijk der Nederlanden: natuurlijke personen die de nationaliteit van het Koninkrijk der Nederlanden hebben;
 - met betrekking tot de Republiek Bulgarije: natuurlijke personen die staatsburger zijn van de Republiek Bulgarije;
 - b. met betrekking tot elk van de Verdragsluitende Partijen: rechtspersonen die zijn opgericht krachtens het recht van die Verdragsluitende Partij;
 - c. met betrekking tot elk van de Verdragsluitende Partijen: rechtspersonen die niet zijn opgericht krachtens het recht van die Verdragsluitende Partij, maar die onder al dan niet rechtstreeks toezicht staan van natuurlijke personen zoals omschreven onder a of van rechtspersonen zoals omschreven onder b.
3. wordt onder de term „grondgebied” verstaan:
 - a. wat de Republiek Bulgarije betreft, het grondgebied onder de soevereiniteit van de Republiek Bulgarije, met inbegrip van de territoriale zee, alsmede het continentaal plat en de exclusieve economische zone waarin de Republiek Bulgarije overeenkomstig haar nationale wetgeving en het internationale recht soevereine rechten en rechtsmacht uitoefent;
 - b. wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden en alle aan de territoriale zee grenzende gebieden die, krachtens het in het Koninkrijk der Nederlanden geldende recht en overeenkomstig het internationale recht, tot de exclusieve economische zone of het continentaal plat van het Koninkrijk der Nederlanden behoren, en waarin het Koninkrijk der Nederlanden rechtsmacht of soevereine rechten uitoefent.

Artikel 2

Bevordering en bescherming van investeringen

Elke Verdragsluitende Partij bevordert, binnen het kader van haar wetten en voorschriften, de economische samenwerking door middel van de bescherming op haar grondgebied van investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij. Met inachtneming van het recht van elke Verdragsluitende Partij de door haar wetten of voorschriften verleende bevoegdheden uit te oefenen, laat elke Verdragsluitende Partij dergelijke investeringen toe.

Artikel 3

Behandeling van investeerders en investeringen

1. Elke Verdragsluitende Partij waarborgt een eerlijke en rechtvaardige behandeling van de investeringen van investeerders van de andere

impair, by unreasonable or discriminatory measures, the operation, management, maintenance, use, enjoyment or disposal thereof by those investors. Each Contracting Party shall accord to such investments full security and protection.

2. More particularly, each Contracting Party shall accord to such investments treatment which in any case shall not be less favourable than that accorded either to investments of its own investors or to investments of investors of any third State, whichever is more favourable to the respective investor.

3. If a Contracting Party accords special advantages to investors of any third State by virtue of agreements establishing customs unions, economic unions, monetary unions or similar international institutions, or on the basis of interim agreements leading to such unions or institutions, that Contracting Party shall not be obliged to accord such advantages to investors of the other Contracting Party.

4. Each Contracting Party shall observe any obligation it may have entered into with regard to investments of investors of the other Contracting Party.

5. If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement contain regulations, whether general or specific, entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such regulations will to the extent that they are more favourable, prevail over the present Agreement.

Article 4

Fiscal Treatment

With respect to taxes, fees and charges, as well as to fiscal deductions and exemptions, each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party as regards their activity, concerning the investments they have made in its territory, treatment not less favourable than that accorded to its own natural persons or legal persons, or to those of any third State that are in the same circumstances, whichever is more favourable. For this purpose, however, no special fiscal advantages shall be taken into account, accorded by that Contracting Party:

- a) under an agreement for the avoidance of double taxation; or

Verdragsluitende Partij en belemmert niet, door onredelijke of discriminatoire maatregelen, de werking, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot of de vervreemding daarvan door deze investeerders. Elke Verdragsluitende Partij kent aan die investeringen volledige zekerheid en bescherming toe.

2. In het bijzonder kent elke Verdragsluitende Partij aan die investeringen een behandeling toe die in ieder geval niet minder gunstig is dan die welke wordt toegekend aan investeringen van haar eigen investeerders of aan investeringen van investeerders van een derde staat, naar gelang van welke het gunstigst is voor de betrokken investeerder.

3. Indien een Verdragsluitende Partij investeerders van een derde staat bijzondere voordelen toekent uit hoofde van overeenkomsten tot oprichting van douane-unies, economische unies, monetaire unies of soortgelijke internationale instellingen, dan wel op grond van interim-overeenkomsten die tot zodanige unies of instellingen leiden, is die Verdragsluitende Partij niet verplicht zodanige voordelen toe te kennen aan investeerders van de andere Verdragsluitende Partij.

4. Elke Verdragsluitende Partij komt alle verplichtingen na die zij is aangegaan met betrekking tot investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij.

5. Indien naast dit Verdrag de wettelijke bepalingen van een van beide Verdragsluitende Partijen of verplichtingen krachtens internationaal recht die thans tussen de Verdragsluitende Partijen bestaan of op een later tijdstip onderling worden aangegaan, een algemene of bijzondere regeling bevatten op grond waarvan investeringen door investeerders van de andere Verdragsluitende Partij aanspraak kunnen maken op een behandeling die gunstiger is dan die welke in dit Verdrag is voorzien, heeft een dergelijke regeling, in zoverre zij gunstiger is, voorrang boven dit Verdrag.

Artikel 4

Fiscale behandeling

Met betrekking tot belastingen, heffingen, lasten alsmede verminderingen en vrijstellingen van belasting kent iedere Verdragsluitende Partij aan investeerders van de andere Verdragsluitende Partij, voor wat betreft hun activiteiten in verband met de investeringen die zij op haar grondgebied hebben gedaan, een behandeling toe die niet minder gunstig is dan die welke wordt toegekend aan haar eigen natuurlijke personen of rechtspersonen of aan die van een derde staat die zich in dezelfde omstandigheden bevinden, naar gelang van welke het gunstigst is. Hierbij wordt evenwel geen rekening gehouden met bijzondere belastingvoordelen door die Verdragsluitende Partij toegekend:

- a. krachtens een verdrag ter vermijding van dubbele belasting; of

- b) by virtue of its participation in a customs union, economic union or similar institution; or
- c) on the basis of reciprocity with a third State.

Article 5

Transfers

The Contracting Parties shall guarantee that payments relating to an investment may be transferred. The transfers shall be made in a freely convertible currency at the prevailing exchange rate on the date of transfer, without restriction or delay. Such transfers include in particular though not exclusively:

- a) profits, interest, dividends and other current income;
- b) funds proven necessary
 - (i) for the acquisition of raw or auxiliary materials, semifabricated or finished products; or
 - (ii) to replace capital assets in order to safeguard the continuity of an investment;
- c) additional funds necessary for the development of an investment;
- d) funds required for loan repayments;
- e) royalties or fees;
- f) earnings obtained by natural persons;
- g) proceeds obtained from sale or liquidation of the investment;
- h) payments arising under the Articles 6 and 7.

Article 6

Expropriation and Compensation

1. Neither Contracting Party shall take any measures depriving, directly or indirectly, investors of the other Contracting Party of their investments unless the following conditions are complied with:

- a) the measures are taken in the public interest and under due process of law;
- b) the measures are neither discriminatory nor in contradiction with any obligation which the Contracting Party that takes such measures may have entered into by virtue of an agreement;
- c) the measures are taken against prompt, adequate and effective compensation. Such compensation shall be equivalent to the fair market value of the expropriated investment immediately before the expropriation measures were taken. The fair market value shall not reflect any change in value because the expropriation had become publicly known earlier. It shall include interest at the prevailing commercial rate from the date the measures were taken, until the date of payment and shall, in

- b. uit hoofde van haar deelneming aan een douane-unie, economische unie of soortgelijke instelling; of
- c. op basis van wederkerigheid met een derde staat.

Artikel 5

Overmakingen

De Verdragsluitende Partijen waarborgen dat betalingen die verband houden met een investering kunnen worden overgemaakt. De overmakingen geschieden in vrij inwisselbare valuta, zonder beperking of vertraging, tegen de op de dag van overmaking geldende wisselkoers. Deze overmakingen omvatten in het bijzonder, doch niet uitsluitend:

- a. winsten, interesten, dividenden en andere lopende inkomsten;
- b. gelden nodig
 - i. voor het verwerven van grondstoffen of hulpmaterialen, halffabrikaten of eindproducten, of
 - ii. om kapitaalgoederen te vervangen teneinde de continuïteit van een investering te waarborgen;
- c. bijkomende gelden nodig voor de ontwikkeling van een investering;
- d. gelden nodig voor de terugbetaling van leningen;
- e. royalty's of honoraria;
- f. inkomsten uit arbeid van natuurlijke personen;
- g. de opbrengst van de verkoop of liquidatie van de investering;
- h. betalingen uit hoofde van de artikelen 6 en 7.

Artikel 6

Onteigening en schadeloosstelling

Geen der Verdragsluitende Partijen neemt maatregelen waardoor direct of indirect aan investeerders van de andere Verdragsluitende Partij hun investeringen worden ontnomen, tenzij aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a. de maatregelen worden genomen in het algemeen belang en met inachtneming van een behoorlijke rechtsgang;
- b. de maatregelen zijn niet discriminatoir of in strijd met enige verbintenis die de Verdragsluitende Partij die deze maatregelen neemt is aangegaan uit hoofde van een verdrag;
- c. de maatregelen gaan vergezeld van een onmiddellijke, adequate en doelmatige schadeloosstelling. Deze schadeloosstelling dient gelijk te zijn aan de redelijke marktwaarde van de onteigende investering onmiddellijk voorafgaand aan het moment waarop de onteigeningsmaatregelen werden getroffen. De redelijke marktwaarde mag geen waardeverandering inhouden ten gevolge van het eerder openbaar worden van de onteigening. De schadeloosstelling dient rente te omvatten tegen de gang-

order to be effective for the affected investors, be paid and made transferable, without delay to the country designated by the investor concerned and in the currency of the country of the affected investor, or in any freely convertible currency accepted by the affected investor.

Article 7

Compensation for Losses

Investors of one Contracting Party who suffer losses in respect of their investments in the territory of the other Contracting Party due to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency, revolt, coup, insurrection or riot shall be accorded treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own investors or to investors of any third State, whichever is more favourable to the investor concerned.

Article 8

Subrogation

If the investments of an investor of one Contracting Party are insured against non-commercial risks or otherwise give rise to payment of indemnification in respect of such investments under a system established by law, regulation or government contract any subrogation of the insurer or re-insurer or Agency designated by one Contracting Party to the rights of the said investor pursuant to the terms of such insurance or under any other indemnity given shall be recognized by the other Contracting Party.

Article 9

Settlement of Disputes between an Investor and a Contracting Party

1. Disputes which might arise between one of the Contracting Parties and an investor of the other Contracting Party concerning an investment of that investor in the territory of the former Contracting Party shall,

bare commerciële rentevoet vanaf de datum waarop de maatregelen werden getroffen tot de datum van betaling en dient, wil zij doeltreffend zijn voor de getroffen investeerders, zonder vertraging te worden betaald en te kunnen worden overgemaakt naar het door de betrokken investeerder aangewezen land en in de valuta van het land van de getroffen investeerder of in een door de getroffen investeerder aanvaarde vrij inwisselbare valuta.

Artikel 7

Schadeloosstelling voor verliezen

Aan investeerders van de ene Verdragsluitende Partij die verliezen lijden met betrekking tot hun investeringen op het grondgebied van de andere Verdragsluitende Partij wegens oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een nationale noodtoestand, opstand, staatsgreep, op-roer of ongeregelheden, wordt door de laatstbedoelde Verdragsluitende Partij wat restitutie, schadevergoeding, schadeloosstelling of een andere regeling betreft, geen minder gunstige behandeling toegekend dan die welke de laatstbedoelde Verdragsluitende Partij toekent aan haar eigen investeerders of aan investeerders van een derde staat, naar gelang van welke het gunstigst is voor de betrokken investeerder.

Artikel 8

Subrogatie

Indien de investeringen van een investeerder van de ene Verdragsluitende Partij verzekerd zijn tegen niet-commerciële risico's of anderszins aanleiding geven tot de betaling van schadevergoeding ter zake van die investeringen krachtens een bij wet, voorschrift of overheidscontract ingesteld stelsel, wordt de subrogatie van de verzekeraar of de herverzekeraar of de door de ene Verdragsluitende Partij aangewezen instantie in de rechten van de bedoelde investeerder, ingevolge de voorwaarden van deze verzekering of krachtens een andere gegeven schadeloosstelling, door de andere Verdragsluitende Partij erkend.

Artikel 9

Beslechting van geschillen tussen een investeerder en een Verdragsluitende Partij

1. Geschillen die mogelijk ontstaan tussen een van de Verdragsluitende Partijen en een investeerder van de andere Verdragsluitende Partij betreffende een investering van die investeerder op het grondge-

whenever possible, be settled amicably between the parties concerned.

2. If the dispute has not been settled amicably within a period of six months, from the date either Party to the dispute requested amicable settlement, each Contracting Party gives its unconditional consent to submit the dispute at the request of the investor concerned to:

a) the International Centre for Settlement of Investment Disputes, for settlement by arbitration or conciliation under the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on 18 March 1965, when both Contracting Parties have become a party to the said Convention;

b) the International Centre for Settlement of Investment Disputes under the Rules Governing the Additional Facility for the Administration of Proceedings by the Secretariat of the Centre (Additional Facility of Rules), when one of the Contracting Parties is not a party to the Convention mentioned under a);

c) a sole arbitrator or an international ad hoc arbitral tribunal under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL).

3. A legal person which is an investor of one Contracting Party and which before such a dispute arises is controlled by investors of the other Contracting Party shall in accordance with Article 1 (6) of the Additional Facility Rules or in accordance with Article 25 (2) b) of the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States for the purpose of the Rules or the Convention mentioned, be treated as a national of the other Contracting Party.

4. The arbitral awards shall be final and binding on both parties to the dispute.

5. An investor may also decide to submit a dispute to a competent domestic court. In case a legal dispute concerning an investment in the territory of the Republic of Bulgaria has been submitted to a competent domestic court, this dispute may be submitted to international dispute settlement, after a final verdict has been rendered by the competent domestic court. If a dispute concerns an investment in the territory of the Kingdom of the Netherlands an investor may choose to submit a dispute to international dispute settlement at any time.

bied van de eerstbedoelde Verdragsluitende Partij worden, zoveel mogelijk, in der minne geschikt tussen de betrokken partijen.

2. Indien het geschil niet in der minne is beslecht binnen een periode van zes maanden na de datum waarop een der partijen bij het geschil om minnelijke schikking heeft verzocht, stemt iedere Verdragsluitende Partij er onvoorwaardelijk mee in het geschil op verzoek van de betrokken investeerder voor te leggen aan:

a. het Internationale Centrum voor de Beslechting van Investeringsgeschillen ter beslechting door arbitrage of conciliatie krachtens het Verdrag inzake de beslechting van investeringsgeschillen tussen staten en onderdanen van andere staten, dat op 18 maart 1965 te Washington werd opengesteld voor ondertekening, indien beide Verdragsluitende Partijen partij zijn geworden bij het bovengenoemde verdrag;

b. het Internationale Centrum voor de Beslechting van Investeringsgeschillen overeenkomstig de regels betreffende de Aanvullende Voorziening voor de toepassing van procedures door het Secretariaat van het Centrum (Aanvullende Voorziening), indien een van de Verdragsluitende Partijen geen partij is bij het verdrag genoemd onder letter a;

c. één scheidsman of een internationaal ad hoc-scheidsgerecht krachtens het arbitragereglement van de Commissie voor Internationaal Handelsrecht van de Verenigde Naties (UNCITRAL).

3. Een rechtspersoon die een investeerder is van de ene Verdragsluitende Partij en die, voordat een dergelijk geschil ontstaat, onder toezicht staat van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij, wordt in overeenstemming met artikel 1, zesde lid, van de Aanvullende Voorziening of artikel 25, tweede lid, letter b), van het Verdrag inzake de beslechting van investeringsgeschillen tussen staten en onderdanen van andere staten voor de toepassing van de Voorziening of van het genoemde verdrag behandeld als een onderdaan van de andere Verdragsluitende Partij.

4. De uitspraak van het scheidsgerecht is onherroepelijk en bindend voor beide partijen bij het geschil.

5. Een investeerder kan tevens besluiten een geschil voor te leggen aan een bevoegde nationale rechtbank. Indien een juridisch geschil betreffende een investering op het grondgebied van de Republiek Bulgarije is voorgelegd aan een bevoegde nationale rechtbank, mag dit geschil worden voorgelegd voor internationale geschillenregeling, zodra de bevoegde nationale rechtbank een onherroepelijke uitspraak heeft gedaan. Indien een geschil betrekking heeft op een investering op het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden kan een investeerder er op elk tijdstip voor kiezen een geschil voor te leggen voor internationale geschillenregeling.

Article 10

Application

The provisions of this Agreement shall, from the date of entry into force thereof, also apply to investments which have been made before that date.

Article 11

Consultations

Either Contracting Party may propose to the other Contracting Party to enter into consultation on any matter concerning the interpretation or application of the Agreement. The other Contracting Party shall accord sympathetic consideration to the proposal and shall provide adequate opportunity for such consultations.

Article 12

Settlement of Disputes between the Contracting Parties

1. Any dispute between the Contracting Parties concerning the application or interpretation of this Agreement, which cannot be settled within a reasonable lapse of time by means of diplomatic negotiations between the Contracting Parties, shall, unless the Contracting Parties have otherwise agreed, be submitted, at the request of either Contracting Party, to an arbitral tribunal, composed of three members. Each Contracting Party shall appoint one member of the tribunal and these two members thus appointed shall appoint a third member of the tribunal as their Chairman who is not a national of either Contracting Party.

2. If one of the Contracting Parties fails to appoint its member and has not proceeded to do so within two months after the date of the invitation from the other Contracting Party to make such appointment, the latter Contracting Party may invite the President of the International Court of Justice in The Hague to make the necessary appointment.

3. If the two members are unable to reach agreement, in the two months following their appointment, on the choice of the third member, either Contracting Party may invite the President of the International Court of Justice in The Hague to make the necessary appointment.

4. If, in the cases provided for in the paragraphs 2 and 3 of this Article, the President of the International Court of Justice in The Hague is prevented from discharging the said function or is a national of either

Artikel 10

Toepassing

De bepalingen van dit Verdrag zijn, vanaf de datum waarop dit in werking treedt, ook van toepassing op investeringen die vóór die datum zijn gedaan.

Artikel 11

Overleg

Elk van de Verdragsluitende Partijen kan aan de andere Verdragsluitende Partij voorstellen overleg te plegen over een aangelegenheid betreffende de uitlegging of de toepassing van dit Verdrag. De andere Verdragsluitende Partij neemt dit voorstel in welwillende overweging en biedt passende gelegenheid voor dergelijk overleg.

Artikel 12

Beslechting van geschillen tussen de Verdragsluitende Partijen

1. Enig geschil tussen de Verdragsluitende Partijen betreffende de toepassing of de uitlegging van dit Verdrag dat niet binnen een redelijke termijn langs diplomatieke weg door de Verdragsluitende Partijen kan worden beslecht, wordt, tenzij de Verdragsluitende Partijen anders zijn overeengekomen, op verzoek van één van beide Verdragsluitende Partijen voorgelegd aan een uit drie leden samengesteld scheidsgerecht. Elke Verdragsluitende Partij benoemt één lid van het scheidsgerecht en de twee aldus benoemde leden benoemen tezamen een derde lid van het scheidsgerecht, dat geen onderdaan van een der Verdragsluitende Partijen is, tot hun voorzitter.

2. Indien één van de Verdragsluitende Partijen verzuimt haar lid te benoemen en indien zij binnen twee maanden na de datum van het verzoek van de andere Verdragsluitende Partij tot deze benoeming over te gaan daar geen gevolg aan heeft gegeven, kan de laatstgenoemde Verdragsluitende Partij de President van het Internationale Gerechtshof in Den Haag verzoeken de noodzakelijke benoeming te verrichten.

3. Indien de twee leden niet binnen twee maanden na hun benoeming overeenstemming kunnen bereiken over de keuze van het derde lid, kan elk der Verdragsluitende Partijen de President van het Internationale Gerechtshof in Den Haag verzoeken de noodzakelijke benoeming te verrichten.

4. Indien in de in het tweede en derde lid van dit artikel bedoelde gevallen de President van het Internationale Gerechtshof in Den Haag verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, of onderdaan is van een

Contracting Party, the Vice-President shall be invited to make the necessary appointments. If the Vice-President is prevented from discharging the said function or is a national of either Contracting Party, the member of the International Court of Justice in The Hague next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the necessary appointments.

5. The arbitration tribunal shall reach its decision on the basis of respect for law as well as for the provisions of the present Agreement. Before the arbitration tribunal decides, it may at any stage of the proceedings propose to the Contracting Parties that the dispute be settled amicably. The foregoing provisions shall not prejudice settlement of the dispute *ex aequo et bono* if the Contracting Parties so agree.

6. Unless the Contracting Parties decide otherwise, the arbitration tribunal determines its own procedure.

7. The arbitration tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be final and binding on the Contracting Parties.

8. Each Contracting Party shall bear the costs of its own member of the tribunal and of its representation in the arbitral proceedings, while the costs of the Chairman and the remaining costs shall be born in equal parts by the Contracting Parties, unless the tribunal decides otherwise.

Article 13

Application of the Agreement concerning the Kingdom of the Netherlands

As regards the Kingdom of the Netherlands, the present Agreement shall apply to the part of the Kingdom of the Netherlands in Europe and shall also apply to the Netherlands Antilles and to Aruba, unless the notification provided for in Article 14, paragraph 1 states otherwise.

Article 14

Entry into Force, Duration and Termination of the Agreement

1. The present Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the date on which the Contracting Parties have notified each other in writing that their constitutionally required procedures have been complied with, and shall remain in force for a period of fifteen years.

van beide Verdragsluitende Partijen, wordt de Vice-President verzocht de noodzakelijke benoemingen te verrichten. Indien de Vice-President van het Internationale Gerechtshof verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, of onderdaan is van een van beide Verdragsluitende Partijen, wordt het lid van het Internationale Gerechtshof in Den Haag dat de hoogste anciënniteit heeft en geen onderdaan is van een der Verdragsluitende Partijen, verzocht de noodzakelijke benoemingen te verrichten.

5. Het scheidsgerecht doet uitspraak op basis van eerbiediging van het recht alsmede van de bepalingen van dit Verdrag. Alvorens uitspraak te doen, kan het scheidsgerecht in elk stadium van het geding een minnelijke schikking van het geschil aan de Verdragsluitende Partijen voorstellen. De voorgaande bepalingen doen geen afbreuk aan regeling van het geschil *ex aequo et bono*, indien de Verdragsluitende Partijen dit overeenkomen.

6. Tenzij de Verdragsluitende Partijen anders beslissen, stelt het scheidsgerecht zijn eigen procedure vast.

7. Het scheidsgerecht neemt zijn beslissing bij meerderheid van stemmen. Deze beslissing is onherroepelijk en bindend voor de Verdragsluitende Partijen.

8. Elke Verdragsluitende Partij draagt de kosten van haar eigen lid van het scheidsgerecht en van haar vertegenwoordiging in de arbitrageprocedure, terwijl de kosten van de voorzitter en de overige kosten gelijkelijk door de Verdragsluitende Partijen worden gedragen, tenzij het scheidsgerecht anders beslist.

Artikel 13

Toepassing van het Verdrag met betrekking tot het Koninkrijk der Nederlanden

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft is dit Verdrag van toepassing op het deel van het Koninkrijk der Nederlanden in Europa en eveneens op de Nederlandse Antillen en op Aruba, tenzij anders is bepaald in de in artikel 14, eerste lid, bedoelde mededeling.

Artikel 14

Inwerkingtreding, werkingsduur en beëindiging van het Verdrag

1. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum waarop de Verdragsluitende Partijen elkaar schriftelijk hebben medegedeeld dat aan hun grondwettelijk vereiste procedures is voldaan, en blijft van kracht gedurende een tijdvak van vijftien jaar.

2. Unless notice of denunciation has been given by either Contracting Party at least six months before the date of the expiry of its validity, the present Agreement shall be extended tacitly for periods of ten years, whereby each Contracting Party reserves the right to denounce the Agreement upon notice of at least six months before the date of expiry of the current period of validity.

3. In respect of investments made before the date of the termination of this Agreement under the terms of the foregoing paragraphs, its validity shall be considered continued for a further period of fifteen years from the date of its termination.

4. Subject to the period mentioned in paragraph 2 of this Article, the Kingdom of the Netherlands shall be entitled to denounce the application of the present Agreement, in respect of any of the parts of its territory separately.

5. The Protocol attached to the Agreement constitutes an integrated part of it.

6. The present Agreement will replace the Agreement between the Government of the People's Republic of Bulgaria and the Government of the Kingdom of the Netherlands on Mutual Encouragement and Protection of Investments, signed in Sofia on 8 March 1988.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorized thereto, have signed the present Agreement.

DONE in two originals, at Sofia, on 6th October 1999 in the Netherlands, Bulgarian and English languages, the three texts being equally authentic. In case of difference of interpretation the English text shall prevail.

For the Kingdom of the Netherlands:

(sd.) J. J. VAN AARTSEN

For the Republic of Bulgaria:

(sd.) VALETIN VASSILEV

2. Tenzij ten minste zes maanden voor het verstrijken van de geldigheidsduur door een van beide Verdragsluitende Partijen mededeling van opzegging is gedaan, wordt dit Verdrag telkens stilzwijgend verlengd voor een tijdvak van tien jaar, waarbij elke Verdragsluitende Partij zich het recht voorbehoudt dit Verdrag op te zeggen met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste zes maanden vóór de datum van het verstrijken van de lopende termijn van geldigheid.

3. Ten aanzien van investeringen die zijn gedaan vóór de datum van beëindiging van dit Verdrag krachtens de bepalingen van de voorgaande leden, wordt het geacht van kracht te blijven gedurende een tijdvak van nogmaals vijftien jaar vanaf de datum van beëindiging.

4. Met inachtneming van de in het tweede lid van dit artikel genoemde termijn is het Koninkrijk der Nederlanden gerechtigd de toepassing van dit Verdrag ten aanzien van elk van de delen van zijn grondgebied afzonderlijk op te zeggen.

5. Het aan dit Verdrag gehechte Protocol maakt er een integrerend deel van uit.

6. Dit Verdrag vervangt de Overeenkomst tussen de regering van de Volksrepubliek Bulgarije en de regering van het Koninkrijk der Nederlanden inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Sofia op 8 maart 1988.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende vertegenwoordigers, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN in tweevoud te Sofia op 6 oktober 1999 in de Nederlandse, de Bulgaarse en de Engelse taal, zijnde de drie teksten gelijkelijk authentiek. In geval van verschil in interpretatie is de Engelse tekst doorslaggevend.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden:

(w.g.) J. J. VAN AARTSEN

Voor de Republiek Bulgarije:

(w.g.) VALETIN VASSILEV

Protocol

Protocol to the Agreement on Encouragement and Reciprocal Protection of Investments between the Republic of Bulgaria and the Kingdom of the Netherlands.

On the signing of the Agreement on Encouragement and Reciprocal Protection of Investments between the Republic of Bulgaria and the Kingdom of the Netherlands, the undersigned representatives have agreed on the following provisions which constitute an integral part of the Agreement:

Ad Article 1 (2) (c)

For greater clarity as to whether an investor not constituted under the law of a Contracting Party is controlled, directly or indirectly, by natural or legal persons of that Contracting Party as referred to in Article 1, paragraph (2) a) or b): control of an investor means control in fact, determined after an examination of the actual circumstances in each situation. In any such examination, all relevant factors should be considered, including:

- a) financial interest, including equity interest, in the controlled investor;
- b) ability to exercise substantial influence over the management and operation of the controlled investor; and
- c) ability to exercise substantial influence over the selection of members of the board of directors or any other managing body.

Where there is doubt as to whether direct or indirect control exists, an investor claiming such control has the burden of proof.

Ad Articles 2 and 3

1. The Kingdom of the Netherlands takes note that according to the constitution of the Republic of Bulgaria, foreign natural and legal persons cannot obtain ownership over land in the territory of the Republic of Bulgaria. Any legal person, constituted under the law of the Republic of Bulgaria, can obtain ownership over land in the territory of Bulgaria.

2. With respect to the admittance of the investors in the territory of the Republic of Bulgaria or expansion of their investments concerning:

- rights in rem over property in relation to national security;

Protocol

Protocol bij het Verdrag inzake de bevordering en de wederzijdse bescherming van investeringen tussen de Republiek Bulgarije en het Koninkrijk der Nederlanden.

Bij de ondertekening van het Verdrag inzake de bevordering en de wederzijdse bescherming van investeringen tussen de Republiek Bulgarije en het Koninkrijk der Nederlanden, hebben de ondergetekende vertegenwoordigers overeenstemming bereikt over de volgende bepalingen, die een integrerend deel uitmaken van het Verdrag.

Ad artikel 1, tweede lid, letter c

Ter wille van meer duidelijkheid over de vraag of een investeerder die niet is opgericht krachtens het recht van een der Verdragsluitende Partijen, al dan niet rechtstreeks onder toezicht staat van natuurlijke personen of rechtspersonen van die Verdragsluitende Partij zoals omschreven in artikel 1, tweede lid, letter a of b, wordt verstaan onder toezicht op een investeerder: feitelijk toezicht, vast te stellen na een onderzoek betreffende de feitelijke omstandigheden per geval. Bij elk zodanig onderzoek dienen alle relevante factoren in overweging te worden genomen, met inbegrip van

- a. het financiële belang, waaronder belang in het vermogen, in de investeerder onder toezicht;
- b. de mogelijkheid wezenlijke invloed uit te oefenen op het beheer en de exploitatie van de investeerder onder toezicht; en
- c. de mogelijkheid wezenlijke invloed uit te oefenen op de selectie van leden van de raad van bestuur of enig ander bestuurslichaam.

In geval van twijfel omtrent de vraag of er sprake is van al dan niet rechtstreeks toezicht, rust de bewijslast daarvan op de investeerder die stelt dat hij dit toezicht heeft.

Ad artikel 2 en 3

Het Koninkrijk der Nederlanden neemt kennis van het feit dat volgens de grondwet van de Republiek Bulgarije, buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen niet de eigendom kunnen verwerven van land op het grondgebied van de Republiek Bulgarije. Iedere rechtspersoon opgericht krachtens het recht van de Republiek Bulgarije kan de eigendom verwerven van land op het grondgebied van Bulgarije.

Met betrekking tot de toelating van investeerders en de uitbreiding van hun investeringen op het grondgebied van de Republiek Bulgarije inzake:

- zakelijke rechten op eigendommen in verband met de nationale veiligheid;

– representation before court and legal services, excluding legal advices on questions, connected with the business activity; and

– the setting up of gambling games, lotteries and other similar games, the Republic of Bulgaria shall accord to the investors of the Kingdom of the Netherlands treatment not less favourable than that accorded to the investors of any third State.

Ad Article 5

With respect to transfers the Contracting Parties agree that in relationship with the free, unrestricted and undelayed transfer, some legal non-discriminatory requirements may have to be fulfilled. It is confirmed that such requirements shall not impair or derogate from the free, unrestricted and undelayed transfer guaranteed in this Agreement.

DONE in two originals, at Sofia, on 6th October 1999 in the Netherlands, Bulgarian, and English languages, the three texts being equally authentic. In case of difference of interpretation the English text will prevail.

For the Kingdom of the Netherlands:

(sd.) J. J. VAN AARTSEN

For the Republic of Bulgaria:

(sd.) VALETIN VASSILEV

- hun vertegenwoordiging ter terechtzitting en juridische dienstverlening, met uitzondering van juridische adviezen inzake kwesties die verband houden met de zakelijke activiteiten; en
- het opzetten van kansspelen, loterijen en andere soortgelijke spelen, kent de Republiek Bulgarije aan de investeerders van het Koninkrijk der Nederlanden een behandeling toe die niet minder gunstig is dan die welke wordt toegekend aan de investeerders van een derde staat.

Ad artikel 5

Met betrekking tot de overmakingen komen de Verdragsluitende Partijen overeen dat in verband met de vrije, onbeperkte en niet verstraagde overmaking, mogelijk dient te worden voldaan aan bepaalde wettelijke non-discriminatoire voorwaarden. Bevestigd wordt dat deze voorwaarden geen afbreuk doen aan of afwijken van de vrije, onbeperkte en niet verstraagde overmaking die in dit Verdrag wordt gewaarborgd.

GEDAAN in tweevoud te Sofia op 6 oktober 1999 in de Nederlandse, de Bulgaarse en de Engelse taal, zijnde de drie teksten gelijkelijk authentiek. In geval van verschil in interpretatie is de Engelse tekst doorslaggevend.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden:

(w.g.) J. J. VAN AARTSEN

Voor de Republiek Bulgarije:

(w.g.) VALETIN VASSILEV

D. PARLEMENT

Het Verdrag behoeft ingevolge artikel 91 van de Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal, alvorens het Koninkrijk aan het Verdrag kan worden gebonden.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van Verdrag en Protocol zullen ingevolge artikel 14, eerste lid, van het Verdrag, juncto de preambule tot het Protocol, in werking treden op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum waarop de Verdragsluitende Partijen elkaar schriftelijk hebben medege-deeld dat aan hun grondwettelijke vereiste procedures is voldaan.

J. GEGEVENS

Van het op 26 juni 1945 te San Francisco tot stand gekomen Statuut van het Internationale Gerechtshof, naar welk Hof in artikel 12 van het onderhavige Verdrag wordt verwezen, is de tekst geplaatst in *Trb.* 1971, 55 en de herziene vertaling in *Trb.* 1987, 114; zie ook *Trb.* 1997, 106.

Van het op 18 maart 1965 te Washington tot stand gekomen Verdrag inzake de beslechting van geschillen met betrekking tot investeringen tussen Staten en onderdanen van andere Staten, naar welk Verdrag in artikel 9, tweede lid, onder a, van het onderhavige Verdrag wordt verwezen, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Trb.* 1966, 152; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1994, 126.

Het Internationale Centrum voor Beslechting van Investerings-geschillen (ICSID), naar welk Centrum eveneens in artikel 9, tweede lid, onder a, van het onderhavige Verdrag wordt verwezen, is opgericht bij het hierboven genoemde Verdrag.

De Commissie inzake Internationaal Handelsrecht van de Verenigde Naties (UNCITRAL), naar welke Commissie in artikel 9, tweede lid, onder c, van het onderhavige Verdrag wordt verwezen, is ingesteld door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 17 december 1966 bij resolutie 2205 XXXI.

Uitgegeven de *veertiende* januari 2000.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. J. VAN AARTSEN